

Sve jaci glasovi za povlacenje bugarskih trupa iz Iraka

Author: [IWPR Balkans](#)

Pogubljenje dvojice bugarskih kamiondzija je dalo snazan podsticaj zahtevima za povlacenje bugarskih trupa.

Sve je jaci pritisak na bugarsku koalicionu vladu da povuce svoje vojne snage iz Iraka jer se nove grupe, koje se protive bugarskom angazovanju u okviru koalicije pod vodjstvom Sjedinjenih Americkih Drzava, pridruzuju sve snaznijem antiratnom pokretu.

Dve nove antiratne organizacije - "Gradjani Bugarske za Bugarsku" i "Gradjani protiv rata" - sa sedistem u Dobricu i Montani, su objavile zajednickom saopstenje 6. avgusta zahtevajuci trenutno povlacenje bugarskih vojnika iz sastava multinacionalnih stabilizacionih snaga u Iraku.

Oni su pokrenuli akciju prikupljanja potpisa za peticiju u citavoj zemlji u znak podrške njihovim zahtevima. Njihova je namera da peticiju predaju parlamentu, predsedniku drzave i savetu ministara 1. septembra.

Njihovi zahtevi ukazuju na radikalizaciju antiratne retorike u Bugarskoj. Glavna opoziciona stranka, Socijalisticka partija Bugarske, zeli povlacenje bugarskih trupa do januara 2005. godine.

Predsednik Georgi Purvanov, koji je i sam iz redova socijalista, je rekao da bi zemlja trebalo da redefinisie kriterijume za ucesce u vojnim operacijama u inostranstvu, te da bi trebalo da se ubuduce ogranici na Balkan.

Bugarska je poslala ukupno 480 vojnika u Irak u okviru vojne koalicije pod vodjstvom Sjedinjenih Drzava. Nakon prikljucivanja NATO-u u aprilu mesecu, Bugarska se ocito trudi da ispuni ocekivanja svojih novih partnera.

Dva ozbiljna incidenta nakon pocetka vojnih operacija su doprinela - i potom ojacala - protivljenje vladinoj politici aktivnog angazovanja.

Prvi je bio napad pobunjenika na bugarski vojni stab u gradu Kerbala 27. decembra prosle godine u kome je pet vojnika poginulo, a dvadeset sest je ranjeno.

U to vreme, vlada se opirala pozivima za otvaranje javne rasprave o vojnom angazovanju u Iraku, uprkos kritikama opozicije i napadima od strane nekih marginalnih politickih grupa.

Medjutim, drugi dogadjaj, kriza sa taocima, je izazvala znatno snazniju reakciju. Dva bugarska vozaca kamiona su 29. juna kidnapovali navodno pripadnici Al-Zarkavi grupe, i potom ubili. Brutalan nacin njihove egzekucije - smrt jednog od njih je prikazana na Internetu - je zasenila od vazne, ali neuspesne napore vlade da spasi dvojicu otetih bugarskih drzavljana.

Situaciju je dodatno pogorsala cinjenica da se egzekucija vozaca kamiona poklopila sa oslobadjanjem filipinskog taoca jer je filipinska vlada prihvatila da povuce trupe iz Iraka.

Nakon pocetnog insistiranja da Sofija nece popustiti pred "ucenama ekstremista", u bugarskom drzavnom vrhu su se probudile sumnje u opravdanost angazovanja trupa u okviru medjunarodnih vojnih operacija.

Purvanov je prvi probio led rekavsi da bi vlada trebalo da revidira uslove za ucesce u takvim misijama. Takodje se zapitao koliko ima smisla vojno se angazovati izvan balkanskog regiona.

Socijalisti su otisli i korak dalje. Stranacki lider je Sergej Stanisev je rekao da njegova partija ne dovodi u pitanje vladino odbijanje da pregovara sa teroristima, ali da zahteva temeljnu reviziju angazovanja u okviru prekomorskih vojnih operacija.

Nesto kasnije, socijalisti su podneli predlog u skupstinsku proceduru zahtevajuci da se bugarski vojnici vrate iz Iraka do januara 2005. godine.

Stanisev je rekao da se predlog njegove stranke naslanja na rezoluciju Saveta bezbednosti Ujedinjenih Nacija od 8. juna, u kojoj se iznose rokovi za iracku tranziciju ka demokratskoj vladi i odrzavanju izbora do 31. januara. Samo je cetrdeset devet poslanika z redove levicarske opozicije podrzalo predlog u bugarskom parlamentu koji broji 240 poslanika zbog cega on nije mogao biti izglasan.

Cini se da Stanisevljevi potezi predstavljaju pazljivo iznijansirani odgovor na pritisak od strane razlicitih malih komunistickih grupa i "zelenih", koji imaju znatno radikalnije poglede na ovo pitanje i zele trenutno povlacenje trupa.

Sada su se i dve nove gradjanske grupacije pridruzile sve brojnijim kriticarima vojnog angazovanja u Iraku. One negiraju bilo kakve veze sa postojećim politickim strankama, tvrdeci da je njihov glavni motiv pacifizam.

"Ako bilo koji politicar ponudi podrsku, mi cemo je prihvatiti", kaze Nina Nikolova, predsednica "Gradjana Bugarske za Bugarsku", upozoravajuci da njena grupacija nije "tu da bi sluzila interesima takvih politicara u njihovim politickim igrama".

Petur Pencev, predsednik organizacije "Gradjani protiv rata", je takodje odbio da dovede u vezu njegovu gradjansku grupaciju sa bilo kojom politickom strankom kao sto su socijalisti. "Njihovi zahtevi su isuvise varljivi, neodredjeni i uslovni", rekao je on za IWPR.

U stvarnosti, medjutim, ove dve gradjanske grupe ce podrzati socijaliste u njihovom protivljenju bugarskom angazovanju u Iraku – sto se svakako nece dopasti njihovim politickim rivalima u partijama centra i desnice.

Bivsi premijer Ivan Kostov se pozalio da socijalisti "zloupotrebljavaju na populisticki nacin sok koji je bugarska javnost dozivela zbog tragedije dvojice brutalno usmrćenih ljudi".

Predsednik "Demokrata za slobodnu Bugarsku", desnicarske opozicione stranke, je predlog socijalista u parlamentu okvalifikovao kao pozivnicu "na popustanje pred teroristickim zahtevima za povlacenjem – doduse pola godine kasnije".

Koliko daleko socijalisti mogu otici u svojim zahtevima, i u kojoj je meri ozbiljan pritisak za povlacenjem bugarskih trupa – to jos uvek nije sasvim jasno, s obzirom da posmatraci razlicito tumace aktuelno raspolozenje javnosti u tom pogledu.

Oni se jedini slazu da verovatno nece doci do dramaticne promene politike prema Iraku pre sledecih parlamentarnih izbora koji se planiraju za jul 2005. godine.

Cini se da je malo verovatno da ce socijalisti otici dalje od verbalne kritike vladine politike prema Iraku. Znacajno je to sto je iracko pitanje bilo upadljivo odsutno iz Stanisevljeve retorike prilikom njegove nedavne posete Sjedinjenim Americkim Drzavama.

Andrej Rajcev, politicki analiticar pri "Gallup International"-u, kaze da je Stanisev verovatno rekao svojim americkim domacinima da nece otvoreno podrzavati bugarsko angazovanje u Iraku, ali da nece ni praviti probleme s tim u vezi.

Stojana Georgijeva, urednik internet publikacije Mediapool.bg, stvari vidi potpuno drugacije. Socijalisti, kaze ona, aktivno podrivaju vladinu politiku. "Njihova kampanja je mozda samo pretvaranje, i njihove reci jesu umerene, ali oni, ipak, podsticu nezadovoljstvo javnosti angazovanjem Bugarske u Iraku".

Albena Skodrova je slobodna novinarka iz Bugarske.

Location: Africa

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sve-jaci-glasovi-za-povlacenje-bugarskih-trupa>